

Onderzoekers uit de opleiding Secundair Onderwijs van de Karel De Grote Hogeschool in Antwerpen, ontwikkelden ter ondersteunen van het formatieve handelen een gratis toolbox. De toolbox bevat gestructureerde fiches met werkvormen, praktijkvoorbeelden en achtergrondinformatie over evaluatie. Studenten en leerkrachten brachten de voorbeelden aan, daardoor werd de toolbox een heel praktische inspiratiebron voor verschillende vakken.

Wat is formatieve evaluatie?

Voor het optimaliseren van leerresultaten moeten leerkrachten weten waar de leerlingen staan in hun leerproces. Door [formatieve evaluatie](#) krijgen ze hier zicht op, het laat toe om leerlingen middels [effectieve feedback](#) te informeren welke vooruitgang ze hebben geboekt en hoe ze verder tot leren kunnen komen (Bennett, 2011; Black, 1993; Black & Wiliam, 1998; William, 2011). Daarnaast geeft formatieve evaluatie leerkrachten de mogelijkheid om na te gaan op welke gebieden leerlingen meer begeleiding of verdieping nodig hebben (Andrade & Cizek, 2010; Castelijns, Segers, & Struyven, 2011). Daarbij kan er gebruik worden gemaakt van [verschillende werkvormen](#), zoals [denken-delen-uitwisselen](#) om de voorkennis te activeren, zodat het onderwijs op de leerlingen kan worden aangepast. Dit is wat anders dan summatieve toetsen, die worden gebruikt als afsluiting of als conclusie van het leren (Kneyber & Sluijsmans, 2016). Ter verduidelijking van de verschillen tussen formatieve en summatieve evaluatie kun je het artikel met [5 misvattingen over formatief evalueren](#) lezen.

TOOLBOX FORMATIEVE EVALUATIE

LOREN ZICHTBAAR MAKEN | LOREN BIJSTUREN | LOREN IN EEN VEELIG EN STANDAARDE LEEROMGANG

Toolbox Formatieve Evaluatie

Met deze toolbox willen onderzoekers van de Karel de Grote Hogeschool (KdG) (taal)leerkrachten ondersteunen om formatieve evaluatie te integreren in de klaspraktijk.

De gestructureerde fiches, achtergrondinformatie en praktijkvoorbeelden uit de lessen Engels en Frans vormen een inspiratiebron voor alle (taal)leerkrachten die meer tussenliggende willen evalueren om zo het leren van hun leerlingen [zichtbaar te maken en bij te sturen](#).

De toolbox geeft bovendien een overzicht van belangrijke randvoorwaarden om te komen tot [lezen in een veilig en stimulerend leerklimaat](#).

Je vindt de verschillende fiches via het [overzicht](#), via de zoekfunctie of via de submenus waarbij je kan swipen of doorklikken tussen de fiches.

Modernevreemdetalenonderwijs

Dit [KdG-onderzoek](#) spitte zich toe op modernevreemdetalenonderwijs (Frans en Engels) omdat in deze vakken verschillen in voorkennis en niveau tussen leerlingen meestal groter zijn.

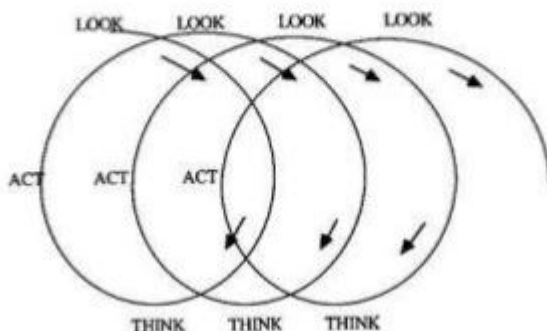
Taallearkrachten hebben vaak vragen hoe ze kunnen weten waar leerlingen staan, hoe ze goede feedback kunnen geven en gelijktijdig de werkdruk haalbaar kunnen houden.

Het is opvallend dat veel onderzoek het belang van formatieve evaluatie benadrukt, maar weinig aandacht geeft aan hoe leerkrachten formatieve evaluatie kunnen integreren in hun dagelijkse praktijk. Dit onderzoek wil leerkrachten ondersteunen om formatieve evaluatie te integreren in de klaspraktijk.

Actieonderzoek

Dit participatief onderzoek liep over een periode van twee schooljaren in 4 scholen secundair (voortgezet) onderwijs, met 19 taalleerkrachten. Het actieonderzoek volgde het look-think-act-model van Stringer (2014):

Look ↔ Think ↔ Act

- In de look fase bekeken we aan de hand van interviews welke concrete moeilijkheden leerkrachten ervaren bij de uitvoering van formatieve evaluatie en welke externe ondersteuning ze kunnen gebruiken.
- Op basis van deze moeilijkheden en noden ontwikkelden we in een think fase een eerste versie van de toolbox 'formatieve evaluatie'. Leerkrachten kozen acties uit deze toolbox om formatieve evaluatie te integreren in hun lessen.
- Tijdens de act fase brachten de leerkrachten deze acties in praktijk, filmde die en bespraken ze door middel van video coaching in focusgroepen. We gebruikten deze feedback om de toolbox te optimaliseren en namen hun uitgewerkt materiaal op in de toolbox.

In het tweede schooljaar gingen de leerkrachten een tweede keer aan de slag. Men koos nieuwe acties uit de vernieuwde toolbox. De feedback hierop resulteerde in de uiteindelijke versie van deze toolbox.

De toolbox

De toolbox bevat gestructureerde fiches, achtergrondinformatie en praktijkvoorbeelden uit de lessen Engels en Frans die een inspiratiebron vormen voor alle (taal)leerkrachten die meer tussentijds willen evalueren om zo het leren van hun leerlingen [zichtbaar te maken](#) en bij te sturen. De toolbox geeft bovendien een overzicht van belangrijke randvoorwaarden om te komen tot [leren in een veilig en stimulerend leerklimaat](#).

Link naar toolbox: <https://formatiefevalueren.kdg.be/>

Voor meer informatie over dit onderzoek, contacteer debbie.deneve@kdg.be.